

POKROK

BAZÁR SVOBODY

DNE 28. SRPNA 1918.

LIBERTY BAZAAR

ZDAR BAZÁRU SVOBODY!

ROZLETĚLA se velká novina světem, na perutích větru roznesena byla do všech jeho koutů, dostihla hrdých velkoměst, městeček i dědin, byla zanesena i v osamělé srubě v lesích i v neumělé chýše na preriích — s větrem o závod letěla ta zvěst přes zasněžené velikány Alp, přes pláne, roviny a řeky, přes vody oceánů a rozlítla svatý oheň nadšené a zápal všude, kde bušilo upřímné české srdce. Byla to novina velká, krásná, radostná, přes to, že byla neskonale smělá a odvážná. Novina, na kterou čekala česká srdce plných tří sta let, během nichž jenom trpěla, želela, plakala — ničemné nepřestala doufat . . .

Rozjiskřila oči ta slavná zvěst, rozlítla srdce a povznesla duši všech těch českých dětí, roztroušených po světě celíčkům, neboť všude na ni čekali od onoho okamžika, kdy nad klidnou Sávou na jihu Evropy rozhovořila se děla a zaplál oheň světové války, jenž šířil se rychlostí dosud nevídanou a zachvacoval celý starý svět a překlenul i moerné rozlohy oceánů. Slavná novina sdělovala, že národ český, od věků usazený v srdci Evropy, na půdě věrné přítelkyně Francie, na horách Balkánu, na úpatí Alp a na nekonečných pláních Sibíře, přinášejíce své lásky k vlasti a národu oběti největší, všude jinde, kde česká srdce bijí, se pracuje vytrvale na podepření velkého tohoto zápasu, jenž, bohá, skončí vítězstvím . . .

A zase žijeme v krásných dobách nadšení pro věc národa československého. Zase prožíváme ty krásné chvíle zápalu pro vše českou, jaké provázely dobu probuzenskou, dobu vzestupu politického vědomí národa, dobu velkých táborů, na nichž manifestováno bylo pro právo země a právo českého jazyka, zase necháváme unášeti svoje srdce tou krásnou láskou, nejkrásší ze všech, již už nie neumóří a jež před ničím nepohasne. —

Letěla ta novina světem a zapalovala všude oheň nadšení. Všude shromažďovaly se děti české země, aby podepřely velký zápas národa a aby vykonaly svoji českou povinnost. Byla smělá a odvážná ta novina a ký div, že z počátku přijata byla s pochybnostmi. Ale pochybnosti tyto rychle se rozplynuly, když docházely další zvěsti o velkém odhodlání národa a když došly noviny, že věrné děti české země pro svobodu své vlasti bijí se již ve čtyřech stranách světa, že krev česká teče proudem na bojových demokraciích a že slavné prapory se starobylým českým lvem zase ševelí v proudech větru nad hlavami Božích bojovníků . . .

Matka Vlast vzepjala ruce ku svým dětem, roztroušeným po celém světě, a požádala je o pomoc ve velkém svém zápase na život a na smrt. Zmučená třístaletým utrpením, ustaraná o osud svých dětí, které rozněl jí velký zápas do čtyřech stran, po staletí pokořovaná a bičovaná, zavolala hlasem mocným, hlasem, jenž rozletěl se všude, kde žijí věrní synové a dcery její. "Pomozte, děti drahé, rozraziti pouta, která do krvava rozřezala moje ruce, pouta, která tíží a pokořují," volala Matka Vlast. "Jděte na bojiště a bijte se pro lepší budoucnost dobrého národa československého, krvácejte pro lepší budoucnost jeho, pro šťastnější život příštích pokolení. A nemůžete-li jíti na pole slávy, přispějte svojí hrůnou ku podpoře zápasu bojovníků. Volá k vám vlast všem společná, jež všechny stejně měla ráda, jež všechny pod srdcem nosila a milovala, neohlížejíce se na to, že rozdělily se na strany a že různé jejich skupiny šly k cíli různými směry. Pomozte, děti české země, pomozte v této velké chvíli, kdy padlo heslo jisté přílehlavé a neskonale pravdivé: — Teď, anebo nikdy!"

Vyslechly české děti hlas volající Matky a chopily se práce. Na pláních krásné Francie prošly krvavým křestem a byly se za svobodu národa všude, kde proti nim stál odvčký nepřítel. A svou velkou obětí krve vyvolaly nadšení v srdcích lhostejných. A zatím co dnes věrní synové národa československého krvácejí za svobodu drahé vlasti na půdě věrné přítelkyně Francie, na horách Balkánu, na úpatí Alp a na nekonečných pláních Sibíře, přinášejíce své lásky k vlasti a národu oběti největší, všude jinde, kde česká srdce bijí, se pracuje vytrvale na podepření velkého tohoto zápasu, jenž, bohá, skončí vítězstvím . . .

A zase žijeme v krásných dobách nadšení pro věc národa československého. Zase prožíváme ty krásné chvíle zápalu pro vše českou, jaké provázely dobu probuzenskou, dobu vzestupu politického vědomí národa, dobu velkých táborů, na nichž manifestováno bylo pro právo země a právo českého jazyka, zase necháváme unášeti svoje srdce tou krásnou láskou, nejkrásší ze všech, již už nie neumóří a jež před ničím nepohasne. —

Ale dnes jsou naše cíle větší než kdykoliv před tím. Jsme rozhodnutí doraziti k metě konečné — osvobození národa československého z pod jha věrolomných Habsburků, kteří zavinili všechno to naše neštěstí. Kletbu, mocnou kletbu, vyvolala ta velká láska k národu na hlavy věrolomných vládců, kteří v minulosti měli pro nás jenom útlak a pohrdání. Národ náš po druhé vstal z mrtvých! Země, jež byla by byla po nešťastné bitvě na Bílé Hoře málem roznesena kopyty koní Lichtenšteinských dragounů, vydala po druhé nádherný květ. Po květu v době probuzenecké vzrostlo velké odhodlání — vybojovati úplnou svobodu národu!

Vede se zápas na život a na smrt! Za ty čtyři uplynulé roky prožili jsme na frontě zápasu našeho mnoho radostných chvílí, ale též zklamání. Ale radost nad zdarem práce poctivé za celý spravedlivými vyvážila všechna ta zklamání a dnes víme, že jsme již na polovině cesty k vítězství. Prorazili jsme ledy lhostejnosti světa k zápasu našemu a získali jsme si uznání předních národností světa. Chrabré českosloven-

ské armády — armády bohatýrů — upozornily na náš zápas celý svět. Kamkoliv se dnes ohlédneme, všude vztahuje se k nám ruka, ochotná pomoci.

Rosteme! Naše prsa mohou dmouti se o právněnou přechou nad tím, co vykonáno bylo příslušníky národa československého — národa malého počtem leč velkého duchem — v tomto světovém zápale. Francie, Italie a Anglie uznaly národ náš za neodvislý a naše armády za armády spojené. Spojené Státy Americké daly na jeho svoje sympatie s našimi tužbami. Co, srdce české, může si přátí více! Celý svět dnes o nás ví — celý svět už se znáti dějiny toho obdivuhodného českého národa, který s pouty na rukou svých tak silně udeřil na nepřátele lidských svobod a práv.

Ale nejsme dosud u mety poslední. Uznání světa nesmí nám poplésti hlavu. Lichotivá slova světových žurnálů nesmí znamenati pro nás více, než povzbuzení k zápasu dalšímu a k dalším obětím. Nám u všem snažení musí býti vodítkem památka slova otce Masaryka: "Na každý způsob vytrváme a nedáme se!" Nedáme se! — tot pravé heslo. Heslo, které provázeti mělo by nás ve všech snahách a jež měli bychom míti na paměti při všech svých obětích. Pamatujme, že pro sebe přinášíme oběti. Pro národ — pro vlast. Chceme býti volní, svobodní, chceme býti rovnoprávními členy v rodině šťastných demokratických národů světa. Chceme, aby zakončení tohoto strašlivého krveprolévání znamenalo zároveň skončení poroby národa našeho. A pro budoucí štěstí svého národa pracujeme a dááme. Špatný Čech, který vyhýbá se obětím v této vážné době, kdy padlo heslo: Teď anebo nikdy!

Pořádáme bazary! Pořádáme je nejenom, abychom finančně podepřeli velký zápas náš, ale abychom čerpali ve šťastných těch slavnostních chvílích nové nadějí — nové nadšení. To nadšení, jež tvoří, jež hoří ohněm dubového dřeva a jež nevzpiane na chvíli jako věch slámy. To nadšení, jež povede nás k velkému cíli, k té metě poslední! Dnové rušných příprav k velkému Bazaru

Svobody Čechů Velké Omahy rychle spějí ku konci a za týden se již shromáždíme, abychom zahájili podnik svého nadšení, svého zápalu, své lásky a své obětavosti. Čekáme výsledek takový, by potěšil české srdce.

Jedná se nám nejenom o velký úspěch finanční, ale i mravní. Každý musí přiložiti ruku k dílu, aby práce tak slibně započatá skončila dokonalým zdarem. K vykonání každé práce je třeba vůle duchů a je třeba dělníků. Ku každému vítězství na poli slávy je třeba důstojníků a řadových vojáků. Přičin se o úspěch a vítězství tohoto podniku každý! Přičinme se oň i my, kteří jsme zůstali jenom řadovými vojáky v tomto vítězném tažení.

Jedná se o svorný a jednotný podnik všech Čechů. Necht' není jedině poctivé duše české, jež by se na něm nepodílela, jež by nepomohla. Každý připraví se k vítěznému vozu českého nadšení a táhni — co síly stačí — abychom došli co nejdále!

Zdrav' buď, lide český, ve svém svatém nadšení a zápalu. Vlast na Tebe hledí tam z daleka přes devatery hory a přes devatery vody a uzná jedinou Tvoji oběť. A nejenom uzná, ale věděna bude Ti za ni, svěží haluzi českoamerické, ve svém velkém štěstí. Tvoje jméno, lide českoamerický, zapsáno bude zlatým písmem v nové knize Svobody národa československého.

Zdar velkému Bazaru Svobody!

(K našemu titulnímu vyobrazení.) Pod hvězdou naděje a ochranou hvězd a pruhů spočinula Vlast a se starostlivým zrakem dívá se k matičce českých měst — Praze — kde obrozený národ český volá nebojácně a statečně po právu sebeurčení. Slyší Matka Vlast toto volání po Svobodě a doufá, doufá . . . Zárlivým okem střeží hornovační klenoty země koruny české na svém klíně — jsouť symbolem staré slávy naší a nezadatelných práv národa — a meč, který třímá v ruce své, je naznačením, že je připravena i k obhájení jich v boji . . . Starý český lev, znak síly a odhodlanosti, připraven je podle Vlasti vrhnouti se na škůdce zlé . . .

Červánky nového dne zvedají se nad Prahou stovčatou (na pravo) a zvedají se i nad kapitolou ve Washingtoně (na levé straně). Je to naznačení nejenom stejné vůle národa doma a jeho českoamerické větve, ale i naděje, s kterou pohlížíme k Washingtonu — k velkému a demokratickému lidu americkému. Velká americká republika, jež tasila meč pro práva národů a k zabezpečení tohoto světa pro demokracii, je naší nadějí. Věříme, že z Washingtonu přijde slovo osvobození. Věříme, že Velká Republika Nového Světa pozdraví Republiku Českou, až vyřizovány budou účty velkého zápasu současného . . .

Americký prapor hvězd a pruhů (v popředí) značí naši věrnost nové vlasti naší a prapor svobodných zemí československých, jenž lemuje okraj druhý, značí náš cíl . . . Ve věrnosti k vlajce Staré Slávy chceme jíti k Slávě Nové — chceme pracovati k osvobození svého národa, aby pod vlastním svým krovem založiti mohl si své vlastní štěstí, aby nebyl zdržován na cestě svého vývoje rukou nepřítelů a aby Vědy a Umění rozkvetly se v plné kráse v uměnímilovném a po osvětě toužícím národě našem. Znaky Umění a Věd spatřujeme v dolejších rámečcích obrázku našeho a znaky Čech a Slovenska, ověněné snítkami lipovými, v hořejší části obrázku. Ku předu za hvězdou naděje nás všech!

